

**BIULETYN
POLSKIEGO TOWARZYSTWA BADAŃ
NAD WIEKIEM OSIEMNASTYM**

Nr 1

1997

POLSKIE TOWARZYSTWO BADAŃ
NAD WIEKIEM OSIEMNASTYM

powstało w roku 1996

Towarzystwo jest członkiem Société Internationale d'Étude
du Dix-huitième Siècle

Adres: ul. Nowy Świat 72, p. 127
00-232 Warszawa

Numer konta: PKO BP II Oddział Warszawa
10201026-565583-270-1

Biuletyn redaguje: Anna Grześkowiak-Krwawicz

Zgodnie z ustaleniami przyjętymi na pierwszym Walnym Zebraniu członków Polskiego Towarzystwa Badań nad Wiekiem Osiemnastym opracowany został pierwszy zeszyt Biuletynu naszego Towarzystwa. Jego zawartość stanowią przede wszystkim informacje dotyczące prac na temat wieku XVIII (i początków wieku XIX) opublikowanych do końca roku 1996, a także tematów badawczych realizowanych przez uczonych – specjalistów w zakresie tej epoki i wreszcie dane o planowanych konferencjach i spotkaniach naukowych. Informator ten powstał przy współudziale członków Towarzystwa, którzy zechcieli odpowiedzieć na rozesłaną przez Zarząd ankietę, przekazując zestawienia własnych publikacji i prac będących w toku. Wszystkim tym osobom wypada w tym miejscu podziękować za wolę współpracy i efektywne działanie.

W okresie rozproszenia inicjatyw wydawniczych, w sytuacji braku szybkiej, profesjonalnej informacji bibliograficznej, mamy dzięki Biuletynowi możliwość zapoznania się z dotyczącymi interesującej nas epoki publikacjami badaczy – specjalistów z różnych dziedzin. W pracy nad wiekiem XVIII to nie moda na interdyscyplinarność, ale natura przedmiotu, którym się zajmujemy, wymaga znajomości badań dyscyplin pokrewnych. Poruszając się na konkretnym obszarze historii dobrze jest też wiedzieć, kto jest naszym sąsiadem podejmującym zbliżone problemy badawcze. Wreszcie – wbrew przestrzennemu rozproszeniu i mimo rzadkich spotkań oficjalnych i nieoficjalnych – możemy się w tym jednym miejscu znaleźć wszyscy razem, przyjrzeć się naszym badawczym upodobaniom, skłonnościom, zainteresowaniom, a poprzez wgląd w indywidualne warsztaty pomyśleć o sytuacji i stanie naszej specjalności, w sposób bardziej świadomy pokierować jej rozwojem i pomyśleć o zapewnieniu należnego jej miejsca w całości kształcie humanistyki dzisiejszej.

Jedną z ważnych, a zarazem ujmujących dążeń okresu, którym się zajmujemy, było tworzenie „republiki ludzi pióra”, we wzajemnych kontaktach i wymianie myśli wytyczających obszary wspólnie akceptowanych wartości, wśród których jedną z istotnych było poznawanie świata. Gdyby nasz Biuletyn stał się skromnym choćby środkiem i sposobem tworzenia tego typu intelektualnej wspólnoty w naszym środowisku – podjęcie i realizacja tej inicjatywy byłoby z całą pewnością sensowne i opłacalne. Zależy to jednak od nas wszystkich. Licząc na współpracę członków Towarzystwa w realizacji tych celów i zamiarów, oczekujemy również na uwagi, propozycje i sugestie dotyczące dalszych zeszytów Biuletynu. W nadziei na owocne spotkania naukowe w tym roku oraz na owocną współpracę nad pogłębieniem wiedzy, którą

wybraliśmy jako przedmiot naszych naukowych zatrudnień – przekazujemy pierwszy zeszyt Biuletynu jako środek trwałej środowiskowej więzi badaczy XVIII wieku.

Teresa Kostkiewiczowa

kwiecień 1997

Statut
Polskiego Towarzystwa Badań nad Wiekiem Osiemnastym

Rozdział I
Postanowienia ogólne

§1

Polskie Towarzystwo Badań nad Wiekiem Osiemnastym, zwane dalej „Towarzystwem” działa na podstawie obowiązującego prawa o stowarzyszeniach i z tego tytułu posiada osobowość prawną.

§2

Terenem działania Towarzystwa jest obszar Rzeczypospolitej Polskiej, a siedzibą miasto stołeczne Warszawa.

§3

Towarzystwo może być członkiem krajowych i zagranicznych organizacji o tym samym lub podobnym zakresie działania.

Rozdział II
Cel i środki działania

§4

Celem towarzystwa jest: inicjowanie, popieranie i koordynowanie badań mających za przedmiot wiek XVIII, a także idee osiemnastowieczne w początkach wieku XIX. Towarzystwo jest organizacją ułatwiającą wymianę informacji i kontakty zarówno między badaczami indywidualnymi jak ośrodkami i instytucjami badawczymi zajmującymi się problemami wieku XVIII, i jego dziedzictwem. Na terenie międzynarodowym będzie mogło reprezentować swoich członków jako osoba prawna.

§5

Środkami do osiągnięcia celów Towarzystwa są:

– Wydawanie biuletynu informacyjnego dotyczącego prowadzonych w Polsce badań nad wiekiem XVIII

- Współpraca przy inicjatywach wydawniczych dotyczących wieku XVIII i działalność wydawnicza
- Organizacja konferencji i sympozjów naukowych
- Patronat nad przedsięwzięciami mającymi popularyzować wiedzę o wieku XVIII, upamiętniać ważne wydarzenia i wybitne postacie tej epoki.

Rozdział III

Członkowie – prawa i obowiązki

§6

Członkami Towarzystwa mogą być osoby prowadzące badania nad wiekiem XVIII lub wykazujące zainteresowanie celami Towarzystwa.

§7

Członkowie dzielą się na:

- zwyczajnych
- honorowych
- wspierających

§8

1. Członkiem zwyczajnym może być obywatel polski lub cudzoziemiec, choćby zamieszkujący za granicą, mający pełną zdolność do czynności prawnych oraz nie pozbawiony praw publicznych.
2. Członkowie zwyczajni zostają przyjęci przez Zarząd na podstawie pisemnej deklaracji popartej przez dwóch członków Towarzystwa.

§9

1. Członkiem honorowym może być obywatel polski lub cudzoziemiec, choćby zamieszkujący za granicą, mający pełną zdolność do czynności prawnych oraz nie pozbawiony praw publicznych.
2. Członkostwo honorowe nadaje na wniosek Zarządu Walne Zebranie Członków osobom szczególnie zasłużonym dla badań nad wiekiem XVIII.

§10

Członkiem wspierającym może być osoba prawna lub fizyczna, która zadeklaruje poparcie finansowe na rzecz Towarzystwa i zostanie przyjęta na podstawie deklaracji przez Zarząd. Członek wspierający – osoba prawna działa w Towarzystwie za pośrednictwem swego przedstawiciela.

§11

Wysokość składek wyznacza Walne Zebranie Członków na podstawie propozycji Zarządu. Składki członkowskie opłacają członkowie zwyczajni.

§12

Członkowie Towarzystwa mają prawo:

- uczestnictwa we wszystkich działaniach zmierzających do realizacji celów statutowych Towarzystwa
- uczestniczenia z prawem głosu w Walnych Zebraniach Członków Towarzystwa; jednakże członkom wspierającym nie przysługuje prawo głosu stanowiącego.

§13

Czynne prawo wyborcze przysługuje członkom zwyczajnym i honorowym Towarzystwa, bierne prawo wyborcze mają członkowie zwyczajni Towarzystwa.

§14

Obowiązkiem członka jest:

- przestrzeganie statutu Towarzystwa
- czynny udział w realizowaniu zadań Towarzystwa

§15

Członkostwo ustaje w przypadku:

- śmierci, (utraty osobowości prawnej)
- dobrowolnego wystąpienia przez złożenie Zarządowi pisemnego oświadczenia
- wykluczenia na mocy uchwały Walnego Zebrania Członków w wypadku nieprzestrzegania postanowień statutu lub innych ważnych przyczyn.

Rozdział IV

Władze Towarzystwa

§16

Władzami Towarzystwa są:

1. Walne Zebranie Członków
2. Zarząd
3. Komisja Rewizyjna

Kadencja Zarządu i Komisji Rewizyjnej trwa 3 lata

§17

O ile inne postanowienia statutu nie stanowią inaczej, uchwały władz podejmowane są zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej połowy ogólnej liczby osób uprawnionych do głosowania. W razie równej liczby głosów za i przeciw decyduje głos przewodniczącego zebrania.

§18

1. Wybory do władz i decyzje o skreśleniu z listy członków podejmowane są w głosowaniu tajnym.
2. Członkostwo we władzach Towarzystwa w czasie kadencji ustaje wskutek: śmierci, zrzeczenia się mandatu, ustania członkostwa w Towarzystwie 3. W razie ustania członkostwa we władzach Towarzystwa Walne Zebranie Członków może dokonać wyboru uzupełniającego do końca kadencji

Rozdział V

Walne Zebranie Członków

§19

Walne Zebranie Członków jest najwyższą władzą Towarzystwa. Walne Zebranie może być zwyczajne i nadzwyczajne. O terminie, miejscu i porządku obrad Walnego Zebrania Zarząd zawiadomi członków co najmniej na 14 dni przed zwołaniem Zebrania.

§20

1. Walne Zebranie zwyczajne odbywa się co najmniej raz do roku, zaś Walne Zebranie sprawozdawczo-wyborcze raz na 3 lata.

2. Walne Zebranie nadzwyczajne może być zwołane przez Zarząd z jego inicjatywy, na wniosek Komisji Rewizyjnej lub na wniosek co najmniej 1/3 członków Towarzystwa i obraduje nad sprawami, dla których zostało zwołane.

§21

Do kompetencji Walnego Zebrania należy:

- uchwalanie głównych kierunków działalności merytorycznej i finansowej Towarzystwa
- rozpatrywanie i przyjmowanie sprawozdania z działalności Zarządu i Komisji Rewizyjnej
- udzielanie absolutorium ustępującemu Zarządowi na wniosek Komisji Rewizyjnej
- Wybór Prezesa, pozostałych członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej
- Nadawanie tytułu członka honorowego
- Ustalanie wysokości składki członkowskiej
- Podejmowanie uchwał o zmianach w statucie
- Podejmowanie uchwał o rozwiązaniu się Towarzystwa - Podejmowanie innych uchwał wymagających decyzji Walnego Zebrania.

§22

Walne Zebranie może powoływać Komisje, których zadaniem będzie realizacja przedsięwzięć podjętych przez Towarzystwo lub wykonywanych pod jego patronatem.

§23

Do ważności uchwał zapadających na Walnym Zebraniu w pierwszym terminie konieczna jest obecność bezwzględnej większości uprawnionych do głosowania. Walne Zebranie zwołane w drugim terminie jest ważne bez względu na liczbę obecnych.

Rozdział VI

Zarząd

§24

Zarząd składa się z 7 osób wybranych przez Walne Zebranie: Prezesa, dwóch wiceprezesów, sekretarza, zastępcy sekretarza, skarbnika i zastępcy skarbnika. Prezes wybierany jest w odrębnym głosowaniu.

§25

Do kompetencji Zarządu należy:

- Realizowanie zadań i programów określonych przez Walne Zebranie
- Przyjmowanie nowych członków
- Zbieranie składek, kierowanie sprawami finansowymi Towarzystwa
- Podejmowanie decyzji nie zastrzeżonych do kompetencji innych władz Towarzystwa
- Reprezentowanie Towarzystwa na zewnątrz i działanie w jego imieniu.

§26

Zebrania zarządu odbywają się z inicjatywy Prezesa lub Sekretarza tak często jak wymaga tego działalność Towarzystwa, jednak nie rzadziej niż raz na kwartał. Dla ważności uchwał niezbędna jest obecność bezwzględnej większości członków Zarządu.

Rozdział VII Komisja Rewizyjna

§27

Komisja Rewizyjna składa się z 5 członków, w tym przewodniczącego i sekretarza.

§28

Do kompetencji Komisji Rewizyjnej należy:

- Kontrola wykonywania uchwał Walnego Zebrania Członków
- Wnioskowanie o udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi
- Kontrola przynajmniej raz w roku całokształtu działalności Towarzystwa, ze szczególnym uwzględnieniem działalności finansowej pod względem celowości, rzetelności i gospodarności
- występowanie do Zarządu z wnioskami wynikającymi z kontroli.

§29

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej może uczestniczyć w posiedzeniach Zarządu z głosem doradczym.

Rozdział VIII Fundusze Towarzystwa

§30

Źródłem finansowania działalności Towarzystwa są:

- wpływy ze składek członkowskich

- dotacje uzyskane z instytucji publicznych
- spadki, zapisy i darowizny od osób fizycznych i prawnych
- wpływy z działalności statutowej.

§31

Oświadczenie woli w imieniu Towarzystwa składają dwaj członkowie Zarządu, w tym prezes lub wiceprezes. Dotyczy to w szczególności zaciągania zobowiązań majątkowych przez Towarzystwo.

Rozdział IX

Zmiana statutu i rozwiązanie się Towarzystwa

§32

Uchwały Walnego Zebrania w sprawie zmian statutu zapadają większością 2/3 głosów przy obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania w pierwszym terminie, a w drugim terminie bez względu na liczbę obecnych.

§33

Do ważności uchwały o rozwiązaniu się Towarzystwa wymagana jest większość 2/3 głosów przy obecności większości członków Towarzystwa.

ZARZĄD TOWARZYSTWA

Wybrany na Walnym Zebraniu 15 października 1996

Teresa Kostkiewiczowa (Prezes), Anna Grześkowiak-Krwawicz (sekretarz), Tadeusz Namowicz (wiceprezes), Zofia Sinko, Marian Skrzypek (skarbnik), Izabella Zatorska, Zofia Zielińska (wiceprezes).

KOMISJA REWIZYJNA

Andrzej Guzek, Paweł Kaczyński, Tomasz Pokrzywniak, Stanisław Szczęsny, Alina Żórawska-Witkowska.

CZŁONKOWIE TOWARZYSTWA [dane adresowe dostępne tylko w wersji drukowanej]

Alina Aleksandrowicz
Elżbieta Aleksandrowska
Juliusz Bardach
Kazimierz Bartkiewicz
Krystyna Bednarska-Ruszaj
Marek Blaszcze
Regina Bochenek-Franczakowa
Marek Bratuń
Richard Butterwick
Grażyna Bystydzieńska
Tomasz Chachulski
Andrzej Cieński
Marcin Cieński
Beata Cieszyńska
Agnieszka Czajkowska
Krzysztof Czajkowski
Maria Czeppe
Barbara Czwórnoóg-Jadczak
Antoni Czyż
Krzysztof Dmitruk
Roman Doktor
Jerzy Dygdała
Karin Friedrich
Józef Gierowski
Janusz K. Goliński
Zbigniew Goliński
Magdalena Górską
Barbara Grochulska
Stanisław Grzeszczuk
Anna Grzeškowiak-Krwawicz
Andrzej Guzek
Monika Hamanowa
Danuta Hombek
Regina Jakubenas

Tadeusz Jaroszewski
Wojciech Jurkiewicz
Ewa Juzoń
Paweł Kaczyński
Irena Kadulska
Wojciech Kaliszewski
Łukasz Kądziela
Mieczysław Klimowicz
Teresa Kostkiewiczowa
Danuta Kowalewska
Jerzy Kowecki
Wojciech Kriegseisen
Sławomir Kufel
Zdzisław Libera
Zofia Libiszowska
Adam Lityński
Irena Łossowska
Justyna Łukaszewicz
Janusz Maciejewski
Krzysztof Maćkowiak
Roman Magryś
Krystyna Maksimowicz
Przemysława Matuszewska
Paweł Matyaszewski
Bożena Mazurkowa
Jerzy Michalski
Anna Migoń
Marek Nalepa
Tadeusz Namowicz
Aleksandra Norkowska
Henryk Olszewski
Marian Pawlak
Tomasz Pokrzywniak
Marian Ptaszyk

Kazimierz Puchowski
Wiesław Pusz
Dobrochna Ratajczak
Zofia Rejman
Agata Roćko
Stanisław Roszak
Wanda Maria Roszkowska
Jadwiga Rudnicka
Maria Rutkowska
Janusz Ryba
Ewa Rzadkowska
Stanisław Salmonowicz
Andrzej Siemek
Zofia Sinko
Marian Skrzypek
Krystyna Stasiewicz
Józef Szczepaniec
Stanisław Szczęsny
Ewa Szklarska
Magdalena Ślusarska
Ferenc Tóth
Bronisław Treger
Dominique Triaire
Piotr Ugniewski
Wacław Walecki
Elżbieta Wichrowska
Jerzy Winiarski
Barbara Wolska
Witold Wołodkiewicz
Ryszard W. Wołoszyński
Jacek Wójcicki
Zdzisław Zachmacz
Władysław Zajewski
Andrzej J. Zakrzewski

Izabella Zatorska
Teresa Zielińska
Zofia Zielińska
Marek G. Zieliński
Krystyna Zienkowska
Jadwiga Ziętarska
Piotr Żbikowski
Alina Żórawska-Witkowska

Z prawdziwym żalem zawiadamiamy, że zmarł jeden z pierwszych członków naszego Towarzystwa profesor **Julian Platt** (1923-1997) badacz kultury i literatury Oświecenia

**PRACE OPUBLIKOWANE
PRZEZ CZŁONKÓW TOWARZYSTWA W ROKU 1996**

(Wykaz obejmuje prace w części lub w całości odnoszące się do wieku XVIII i początków wieku XIX)

Książki

Bednarska-Ruszajowa Krystyna

– *Bücher und ihre Leser in Wilna am anfang des 19. Jahrhunderts. Journal der Ausleihungen der Bücher aus der Bibliothek der Wilnaer Universität 1805-1816. Eine bibliographisch-buchwissenschaftliche Untersuchung*, Frankfurt am Main, Peter Lang, 1996 *Arbeiten und Bibliographien zum Buch- und Bibliothekswesen*, Bd. 13.

Hombek Danuta

– *Wydawnictwa warszawskie Tadeusza Podleckiego w świetle publikacji reklamowych z lat 1785-1794. Studium bibliologiczne*, Kielce, Wydawnictwo WSP Kielce, 1997.

Kostkiewiczowa Teresa

– *Oda w poezji polskiej. Dzieje gatunku*, Warszawa, Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej, 1996 (roz. 5 poświęcony Oświeceniu).

Kriegseisen Wojciech

– *Ewangelicy polscy i litewscy w epoce saskiej (1696-1763). Sytuacja prawna, organizacja i stosunki międzywyznaniowe*, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe Semper, 1996.

Salmonowicz Stanisław

– *Preussen. Geschichte von Staat und Gesellschaft*, tł. M.V. Stefanski, Herne, Martin-Opitz-Stiftung Herne, 1995 [wyd. 1996].

– *Fryderyk Wielki*, wyd. 3 poprawione, Wrocław, Ossolineum, 1996.

Skrzypek Marian

– *Filozofia Diderota*, Warszawa, Wydawnictwo IFiS PAN, 1996.

Artykuły

Aleksandrowicz Alina

– „*Ty słodka wolności uwdzięczasz całe przyrodzenie*”. *Kult Wilhelma Tella na dworach Czartoryskich*, [w:] *Wolność w tyciu narodów i jednostek*, „Annales UMCS”, Sectio FF, vol. XVIII XVII, Lublin 1994/1995 [wyd. 1996].

– *Polskie drzewa wolności w „Świątyni Sybilli” J.P. Woronicza*, [w:] *Oświecenie: kultura i myśl*, pod red. J. Platta, Prace historycznoliterackie, nr 17, Uniwersytet Gdański 1995, [wyd. 1996].

– *Izabela Czartoryska, Maria Wirtemberska, Feliks Bernatowicz*, [w:] *Pisarze polskiego oświecenia*, t. 3, pod red. Z. Golińskiego i T. Kostkiewiczowej, Warszawa 1996.

– *Patriotyczna rola dworu Czartoryskich w pierwszej połowie XIX w. (cz. I)*, „Pro Fide, Rege et Lege”, nr 3/4, Warszawa 1996.

– „*Nie czas napętniać konchy ...*” *Z dziejów kultu Osjana w Polsce*, [w:] *W krainie pamiątek. Prace ofiarowane Profesorowi Bogdanowi Zakrzewskiemu*, pod red. J. Kolbuszewskiego, Wrocław 1996.

– *Złoty gotyk, czyli kult rycerstwa średniowiecznego*, [w:] *Od Oświecenia do romantyzmu. Księga pamiątkowa poświęcona Profesorowi Piotrowi Żbikowskiemu*, Rzeszów 1996.

Aleksandrowska Elżbieta

– *Problem zdrady na podstawie „Satyr i pamfletów na Polki balujące w czasach tragicznych dla ojczyzny” (1774-1832)*, [w:] „*Bo insza jest rzecz zdradzić, insza dać się złudzić*”. *Problem*

zdrady w Polsce przełomu XVIII i XIX w., pod red. A. Grześkowiak-Krwawicz, Warszawa 1995
[wyd. 1996]

– *O „sławnym poecie” Melchiorze Starzeńskim i nieznannej jego twórczości. Z warsztatu bibliografa „Monitora”, „Pamiętnik Literacki” 1996, z. 4.*

– *Józef Morelowski*, [w:] *Pisarze polskiego Oświecenia*, t. 3, pod red. Z. Golińskiego i T. Kostkiewiczowej, Warszawa 1996.

Bartkiewicz Kazimierz

– *Wyobraźnia i historia w polskim Oświeceniu*, „Przegląd Humanistyczny”, r. 40: 1996, nr 1.

Błaszke Marek

– *Projets des réformes pour la Pologne par deux adversaires: Mably et Le Mercier de la Riviere*, [w:] *Colloque Mably, La politique comme la science morale*, t. 1, Palomar athenaeum, Bari 1995.

Bratuń Marek

– *Podróże edukacyjne – na podstawie niewydanej korespondencji Michała Jerzego Wandalina i Józefa Mniszchów obejmującej lata 1761-1768*, [w:] *Duktem czasów. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Mariana Kaczmarka (1934-1994)*, pod red. M. Bratunia, S. Gajdy, J. Neuberga, Opole 1996.

– *Wrocław w relacji podróżniczej Michała Jerzego Wandalina Mniszcha z początku czerwca 1766 roku*, „Rocznik Wrocławski” nr 3, Wrocław 1996.

– *Nieznana korespondencja między władzami Gdańska (list z 8 IX 1783) i marszałkiem wielkim koronnym Michałem Jerzym Wandalinem Mniszchem (list z 18 IX 1783)*, „Rocznik Gdański”, t. 56: 1996, z. 2.

Butterwick Richard

– *Wkład Sir Charlesa H. Williamsa w kształtowanie osobowości i poglądów Stanisława A. Poniatowskiego*, „Acta Univeristatis Lodziensis”, Folia historica, 57: 1996.

Bystdzieńska Grażyna

– *Laurence Sterne and the Art of Gestures*, [w:] *Approaches to Fiction*, ed. L. Kolek, Lublin 1996.

Chachulski Tomasz

– *Oświeceniowe dylematy sumień, czyli Franciszka Karpińskiego przysięgi na wierność*, [w:] „*Bo insza jest rzecz zdradzić, insza dać się złudzić*”. *Problem zdrady w Polsce przełomu XVIII i XIX w.*, pod red. A. Grześkoowiak-Krwawicz, Warszawa 1995 [wyd. 1996].

Cieński Marcin

– *Polnische Aufklärung im Licht neuerer Forschung. Mit einer Grundlagenbibliographie*, “Das achtzehnte Jahrhundert”, 1/1995.

– „*Kubuś Fatalista*” *Denisa Diderota – problemy genologiczne*, „Prace Literackie”, t. 34, Wrocław 1995 [wyd. 1996].

– *Der Polnische Gellert im Verlagshaus Korn*, [w:] *Aufklärung in Schlesien im europäischen Spannungsfeld. Traditionen – Diskurse – Wirkungen*, Hrsg. von W. Kunicki, Wrocław 1996.

– *Literatura i pejzaż 1760-1820. Uwagi o rozumieniu natury i problemach estetyki krajobrazu*, „Orbis Linguarum. Legnickie Rozprawy Filologiczne”, vol. 4, Legnica 1996.

– *Fazy i modele rosyjskiej recepcji polskiej literatury w kontekście procesów modernizacji w Rosji 1700-1825*, „Orbis Linguarum. Legnickie Rozprawy Filologiczne”, vol. 5, Legnica 1996.

Czeppe Maria

– *Działalność agenta hetmańskiego w Dreźnie w latach 1752-1756 w świetle raportów Andrzeja Protasowicza do Michała Kazimierza Radziwiłła*, „Studia Historyczne”, r. 38: 1995, z. 4.

– *Współpraca biskupa Kajetana Sołtyka z kamarylą Jerzego Augusta Mniszcha. Próba charakterystyki*, [w:] *Między barokiem a Oświeceniem. Nowe spojrzenie na czasy saskie*, pod red. K. Stasiewicz i S. Achremczyka, Olsztyn 1996.

Czwórnóg-Jadczak Barbara

– *Anna Mostowska, Tymon Zaborowski*, [w:] *Pisarze polskiego Oświecenia*, t. 3, pod red. Z. Golińskiego i T. Kostkiewiczowej, Warszawa 1996

Doktór Roman

– *Ludwik Adam Dmuszewski, Lipiński, Jan Nepomucen Kamiński, Alojzy Żółkowski*, [w:] *Pisarze polskiego Oświecenia*, t. 3, pod red. Z. Golińskiego i T. Kostkiewiczowej, Warszawa 1996.

Dygdała Jerzy

- *Elity polityczne wielkich miast Prus Królewskich w dobie Oświecenia (1733-1793)*, [w:] *Elity mieszczańskie i szlacheckie Prus Królewskich i Kujaw w XIV – XVIII wieku*, pod red. J. Staszewskiego, Toruń 1995 [wyd. 1996]
- *Sarmata Oświecony – życie i poglądy polityczno-pedagogiczne ostatniego wojewody chełmińskiego Franciszka Stanisława Czapkiego*, [w:] *Oświecenie: kultura i myśl*, pod red. J. Platta, Prace Historycznoliterackie, nr 17, Uniwersytet Gdański 1995, [wyd. 1996].
- *U początków katolickiego Oświecenia w Polsce? Z działalności kościelnej biskupów Andrzeja Stanisława Załuskiego i Adama Stanisława Grabowskiego*, [w:] *Między barokiem a Oświeceniem. Nowe spojrzenie na czasy saskie*, pod red. K. Stasiewicz i S. Achremczyka, Olsztyn 1996.

Friedrich Karen

- *Gottfried Lengnich (1689-1774) und die Aufklärung in Preussen Königlichpolnischen Anteils*, [w:] *Fördern und Bewahren. Studien zur Europäischen Kulturgeschichte der frühen Neuzeit*, wyd. H. Schmidt Glintzer, Wolfenbütteler Forschungen, t. 70, Wiesbaden 1996.

Grzeszczuk Stanisław

- „Katalog ksiąg i komedii znajdujących się u Piotra Dufour” z roku 1784. *Niespodzianki bibliograficzne*, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej” r. 46: 1996.

Grześkowiak-Krwawicz Anna

- „*Etre Polonais s’entend être libre*”. *Modeles personnels de la noblesse polonaise à l’epoque stanislavienne*, [w:] *Figures du heros national*, éd. Z. Naliwajek, I. Zatorska, Varsovie 1996.
- *Republika i monarchia. Z dziejów terminologii politycznej czasów stanisławowskich*, „Teki Historyczne”, t. 21: Londyn 1994-1995, [wyd. 1996]
- *Zdrada trzeciego maja? Malkontenci wobec Ustawy Rządowej*, [w:] „*Bo insza jest rzecz zdradzić, insza dać się złudzić*”. *Problem zdrady w Polsce przelomu XVIII i XIX w.*, pod red. A. Grześkowiak-Krwawicz, Warszawa 1995 [wyd. 1996].

Hamanowa Monika zob. Senkowska-Gluck Monika

Hombek Danuta

- „Katalog ksiąg i komedii znajdujących się u Piotra Dufour” z roku 1784. *Niespodzianki bibliograficzne*, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej” r. 46: 1996.

Kaczyński Paweł

– *Tomasza Kajetana Węgierskiego podróż sentymentalna*, „Sprawozdania Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego” nr 49, Wrocław 1995 [wyd. 1996].

Kadulska Irena

– *Długie trwanie baroku w polskim teatrze jezuickim XVIII wieku*, [w:] *Jezuicka ars educandi. Prace ofiarowane Księdzu Profesorowi Ludwikowi Piechnikowi SI*, Kraków 1995.

– *Dieu – espoir de l’homme dans les tragédies bibliques du XVIIIe siècle en Pologne*, [w:] *Théâtre de la cruauté et théâtre de l’espoir*, éd. I. Mamczarz, N. Kirally, Paris 1996.

– *Nikodem Muśnicki*, [w:] *Pisarze polskiego oświecenia*, t. 3, pod red. Z. Golińskiego i T. Kostkiewiczowej, Warszawa 1996.

Kądziela Łukasz

– *Zdrójcy i patrioci? Ugrupowania polityczne sejmu grodzieńskiego 1793 roku*, [w:] *„Bo insza jest rzecz zdradzić, insza dać się złudzić”*. *Problem zdrady w Polsce przełomu XVIII i XIX w.*, pod red. A. Grześkowiak-Krwawicz, Warszawa 1995 [wyd. 1996].

Klimowicz Mieczysław

– *Krasicki im Kreis der Breslauer Aufkläre*, „Germanica Wratislaviensia” 1996.

– *Ignacy Krasicki w kręgu oświeconych Berlina. I: W sporze Friedricha Nicolaia z Johannem Georgiem Zimmermannem*, [w:] *W krainie pamiątek [...]*, pod red. J. Kolbuszewskiego, Wrocław 1996.

Kostkiewiczowa Teresa

– *Odległe źródła refleksji o wzniomości*, „Teksty” 1996, z. 2.

– *La spécificité nationale des Lumières en Pologne vis à vis des Lumières européennes*, „Kwartalnik Neofilologiczny” 1996, z. 2.

– *Ignacego Krasickiego myśli o zakorzenieniu i ruchliwości*, „Komunikaty Mazursko-Warmińskie” 1996, nr 2.

– *Kwestie sporne w badaniach nad Oświeceniem*, [w:] *Wiedza o literaturze i edukacja. Księga referatów Zjazdu Polonistów*, pod red. T. Michałowskiej, Z. Golińskiego, Z. Jarosińskiego, Warszawa 1996.

Kowalewska Danuta

- *Spuścizna dramatyczna Stanisława Doliwy Starzyńskiego*, [w:] *Polonistyka toruńska Uniwersytetowi. W 50 rocznicę utworzenia UMK. Materiały konferencji naukowej (Toruń 14-16 marca 1995)*. *Literaturoznawstwo*, pod red. J. Kryszaka, Toruń 1996.
- *Poeci „grupy podolskiej” wobec wczesnego romantyzmu*, [w:] *Wileńskie konteksty romantyczne. Materiały konferencji naukowej (Wilno 8-10 grudnia 1994)*, pod red. A. Kaledy, Wilno 1996 (Prace Naukowe Uniwersytetu Wileńskiego. „Literatura” 1995, 35 (2)).

Kriegseisen Wojciech

- *Between Intolerance and Persecution. Polish and Lithuanian Protestants in the 18th Century*, “Acta Poloniae Historica”, vol. 73: 1996.
- *Zmierzch staropolskiej polityki, czyli o niektórych cechach polskiej kultury politycznej przełomu XVII i XVIII wieku*, [w:] *Zmierzch kultury staropolskiej. Ciągłość i kryzysy (wieki XVII-XIX)*, pod red. U. Augustyniak, A. Karpińskiego, Warszawa 1997.

Kufel Sławomir

- *Adam Jerzy Czartoryski*, [w:] *Pisarze polskiego oświecenia*, t. 3, pod red. Z. Golińskiego i T. Kostkiewiczowej, Warszawa 1996.

Libera Zdzisław

- *Jan Henryk Dąbrowski dans la légende littéraire*, [w:] *Figures du héros national*, éd. Z. Naliwajek, I. Zatorska, Varsovie 1996.
- *Zapomniane poematy o księciu Józefie Poniatowskim*, [w:] *Romantyzm. Janion. Fantazmaty*, Warszawa 1996.
- *Ignacy Krasicki – myśliciel. Refleksje nad „Uwagami”*, [w:] *W świecie znaków. Księga pamiątkowa ku czci profesora Jerzego Pelca*, Warszawa 1996.
- *La France dans les “Mémoires de mon temps” de Julian Ursyn Niemcewicz*, [w:] *Ici et ailleurs: le dix-huitième siècle au présent. Mélanges offerts à Jacques Proust*, Tokyo 1996.

Libiszowska Zofia

- *Nieznany list Tadeusza Kościuszki*, „Wiek Oświecenia”, t. II: 1995 (wyd. 1996).
- *Imperium wolności*, [w:] *Historia Stanów Zjednoczonych Ameryki*, t. 2: (1763-1848), Warszawa 1995.

Lityński Adam

- *Trzy rewolucje w prawie karnym u schyłku XVIII wieku: lata 1791-1792 nad Sekwaną, Dunajem i Wisłą*, [w:] *Historia – idee – polityka. Księga dedykowana Profesorowi Janowi Baszkiewiczowi*, pod red. F. Ryszki i in., Warszawa 1995 [wyd. 1996].
- *Zdrada kraju w polskim prawie karnym końca XVIII wieku*, [w:] *„Bo insza jest rzecz zdradzić, insza dać się złudzić”*. *Problem zdrady w Polsce przełomu XVIII i XIX w.*, pod red. A. Grześkowiak-Krwawicz, Warszawa 1995 [wyd. 1996].
- *O sądach kryminalnych insurekcji 1794 r.*, „Wiek Oświecenia”, t. 11: 1995 [wyd. 1996].
- *Szlachecka doktryna na sejmikach, czyli między mitem a utopią. Zagadnienia wybrane*, [w:] *Parlament – prawo – ludzie. Studia ofiarowane Profesorowi Juliuszowi Bardachowi w sześćdziesięciolecie pracy twórczej*, pod red. S. Russockiego i in., Warszawa 1996.
- *O reformie prawa w Polsce pod koniec XVIII wieku. (Wybrane zagadnienia karnomaterialne)*, [w:] *Prawo a dzieje państwa i ustroju*, pod red. M. Szyszkowskiej, Białystok 1996.
- [z Józefem Ciągwą], *„Węgierski” Codex de delictis eorumque poenis” Z 1795 roku: zagadnienia uwięzienia przed wyrokiem*, [w:] *Z dziejów prawa*, pod red. A. Lityńskiego, Katowice 1996.

Łossowska Irena

- *Klementyna z Tańskich Hoffmanowa, Elżbieta Jaraczewska*, [w:] *Pisarze polskiego oświecenia*, t. 3, pod red. Z. Golińskiego i T. Kostkiewiczowej, Warszawa 1996.
- *El papel de M. Dymitr Krajewski en la educación civica durante la Ilustración polaca*, [w:] *La contribución de los Padres Escolapios a la ciencia y la cultura polacas en los siglos XVII - XIX*, Coordinó y dirigió I. Stasiewicz-Jasiukowa, Salamanca 1996.
- *Recepcja literacka insurekcji kościuszkowskiej*, [w:] *Powstanie 1794 roku. Dzieje i tradycja. Studia i szkice w dwusetlecie*, pod red. H. Szwanowskiej, Warszawa 1996.
- *Recepcja literacka obrony i rzezi Pragi*, „Napis”, tom poświęcony literaturze okolicznościowej i użytkowej, pod red. J. Maciejewskiego, S.I, 1995.
- *W stronę Jana Jakuba Rousseau - refleksje o powieści Pani Podczaszyna*, [w:] *Od Oświecenia do romantyzmu. Księga pamiątkowa poświęcona prof. Piotrowi Żbikowskiemu*, Rzeszów 1996.

Łukaszewicz Justyna

- *Carlo Goldoni librettista nella Polonia del Settecento*, [w:] *Melanges de langue et de litterature offerts au professeur Józef Heistein*, „Romantica Wratislaviensia”, t. 41: 1996.

Maćkowiak Krzysztof

– *Normy leksykalnostylistyczne polszczyzny literackiej epoki Oświecenia*, „Studia i Materiały” XLII, Filologia Polska 9, red. M. Sinica, Zielona Góra 1996.

– *Archaizmy w refleksji leksykalno-stylistycznej polskiego Oświecenia*, „Pamiętnik Literacki” 1996, z. 4.

Maksimowicz Krystyna

– *Okolicznościowa poezja polityczna doby Sejmu Czteroletniego i jej rola w kształtowaniu opinii publicznej*, [w:] *Od Oświecenia do romantyzmu. Księga pamiątkowa poświęcona Profesorowi Piotrowi Żbikowskiemu*, Rzeszów 1996.

Matuszewska Przemysława

– *„Trzecie dzieło” Kitowicza. Listy i gazety pisane w rękopisie Biblioteki Polskiej w Paryżu*, [w:] *Kitowicz – badacz niedoceniany*, pod. red. J. Starnawskiego, Rawa Mazowiecka 1995 [wyd. 1996].

– *Wokół polskich przekładów „Henriady”. Rekonensans*, [w:] *Od Oświecenia do romantyzmu. Księga pamiątkowa poświęcona Profesorowi Piotrowi Żbikowskiemu*, Rzeszów 1996.

Michalski Jerzy

– *Rzekoma próba oderwania Wielkiego Księstwa Litewskiego od Rzeczypospolitej po I rozbiórce*, [w:] *Parlament – prawo – ludzie. Studia ofiarowane Profesorowi Juliuszowi Bardachowi w sześćdziesięciolecie pracy twórczej*, pod red. S. Russockiego i in., Warszawa 1996.

– *Jeszcze o konstytucji sejmu 1776 roku „Konwikcje w sprawach kryminalnych”*, „Kwartalnik Historyczny”, t. 103: 1996, z. 3.

Migoń Anna

– *Literatur der europäischen Aufklärung in der niederschlesischen Editionen 1750-1820*, „Acta Universitatis Wratislaviensis” No 1757 Germanica Wratislaviensia 114: Aufklärung in Schlesien im europäischen Spannungsfeld. Traditionen – Diskurse – Wirkungen, Wrocław 1996.

Namowicz Tadeusz

– *Oświecenie*, [w:] *Polacy i Niemcy. 100 kluczowych pojęć*, opr. E. Kobylińska, A. Lawaty, R. Stephan, Warszawa 1996.

– Vaincre le désespoir. Les Lumières et le début du romantisme allemand, [w:] Les Fins de Siècle dans les littératures européennes. Decadence – Continuité – Renouveau, Sous la direction de Henryk Chudak, Warszawa 1996.

- Zur Semiologie kultureller Codes in der deutschen und polnischen Aufklärung, „Kwartalnik Neofilologiczny”, 1996, nr 2.

Pokrzywniak Józef Tomasz

– *Czy Ignacy Krasicki lubił Lidzbark Warmiński?* „Komunikaty Mazursko-Warmińskie”, nr 2, Olsztyn 1996.

– *Jan Gorczyński*, [w:] *Pisarze polskiego oświecenia*, t. 3, pod red. Z. Golińskiego i T. Kostkiewiczowej, Warszawa 1996.

Ptaszyk Marian

– *Okoliczności wydania „Biblii” Wujka w 1821 roku*, „Pamiętnik Literacki”, t. 87: 1996, z. 3.

– *Samuel Bogumił Linde*, [w:] *Pisarze polskiego oświecenia*, t. 3, pod red. z. Golińskiego i T. Kostkiewiczowej, Warszawa 1996.

Puchowski Kazimierz

– *Enseñanza de historia y geografía en los colegios escolapios y jesuitas en la Polonia de antaño. Un intento de comparación*, „Revista Analecta Calasantiana”, Salamanca 1996, nr 1.

– *Model kształcenia szlachty w kolegiach jezuickich*, [w:] *Między barokiem a Oświeceniem. Nowe spojrzenie na czasy saskie*, pod red. K. Stasiewicz i S. Achremczyka, Olsztyn 1996.

– *Collegium Nobilium Societatis Jesu w Wilnie. Z dziejów kształcenia elit politycznych w dawnej Rzeczypospolitej*, [w:] *Jezuicka ars educandi. Prace ofiarowane Księdzu Profesorowi Ludwikowi Piechnikowi SI*, pod red. M. Wolańczyk i S. Obirka SI, Kraków 1995.

– *Collegia Nobilia Societatis Jesu. Education of the Political Elite in Poland (1746-1773)*, [w:] *Schooling in Changing Societies. Historical and Comparative Perspectives (c.1750-1996). Abstracts. International Standing Conference for the History of Education (ISCHE XVIII)*, Kraków, August 6-9 1996, ed. Cz. Majorek, Kraków 1996.

- [z K. Mokrzejkim], *Pierwsi nauczyciele historii w szkolnictwie staropolskim*, [w:] *Nauczyciel historii. Ku nowej formacji dydaktycznej*, pod red. M. Kujawskiej, Publikacje Instytutu Historii UAM, 6, Poznań 1996.

Pusz Wiesław

- *Józef Brykczyński, Marcin Molski, Franciszek Morawski, Stanisław Starzyński*, [w:] *Pisarze polskiego oświecenia*, t. 3, pod red. Z. Golińskiego i T. Kostkiewiczowej, Warszawa 1996.
- *Bruno Kiciński – pierwszy i ostatni hrabia-redaktor*, [w:] *Romantycy i Warszawa*, pod red. S. Makowskiego, Warszawa 1996.
- *Między poetą a wieszczem czyli o powodach bycia literatem w dobie przedromantycznej*, [w:] *Od Oświecenia do romantyzmu. Księga pamiątkowa poświęcona Profesorowi Piotrowi Żbikowskiemu*, Rzeszów 1996.

Rejman Zofia

- *Jan Paweł Woronicz*, [w:] *Pisarze polskiego oświecenia*, t. 3, pod red. Z. Golińskiego i T. Kostkiewiczowej, Warszawa 1996.
- *Le panthéon de Stanislas Auguste Poniatowski*, [w:] *Figures du héros national*, éd. Z. Naliwajek, I. Zatorska, Varsovie 1996.
- *Wierność i zdrada w poezji porozbiorowej*, [w:] *„Bo insza jest rzecz zdradzić, insza dać się złudzić”. Problem zdrady w Polsce przelomu XVIII i XIX w.*, pod red. A. Grześkowiak-Krwawicz, Warszawa 1995 [wyd. 1996].

Rozzak Stanisław

- *Czynniki stabilizacji i entropii środowiska warszawskiego w czasach Augusta III*, [w:] *Między barokiem a Oświeceniem. Nowe spojrzenie na czasy saskie*, pod red. K. Stasiewicz i S. Achremczyka, Olsztyn 1996.
- *Kadra kolegium toruńskiego w świetle katalogów z lat 1758 i 1764*, „Rocznik Toruński” 1996.

Ryba Janusz

- *Motywy włoskie w „Rękopisie znalezionym w Saragossie” Jana Potockiego*, [w:] *Kultura baroku i jej tradycje. Kolokwia polsko-włoskie*, pod red. J. Malickiego i P. Wilczka, t. 2, „Prace Komisji Historycznoliterackiej Oddziału PAN w Katowicach”, 1994, nr 16 [wyd. 1996].
- *Kilka uwag o edytorsko-typograficznym kształcie francuskich dzieł Jana Potockiego*, [w:] *Od baroku ku pozytywizmowi. Studia historycznoliterackie*, pod red. R. Ocieczek, „Prace Naukowe UŚI w Katowicach” 1995, nr 1535 [wyd. 1996].
- *Poszukiwacze prawdy: Blaise Pascal i Jan Potocki*, [w:] *Oświecenie: kultura i myśl*, pod red. J. Platta, „Prace Historycznoliterackie”, Uniwersytet Gdański 1995, nr 17 [wyd. 1996].
- *Romantyczny epizod z czasów powstania kościuszkowskiego (brawurowa eskapada Eustachego Sanguszki z Warszawy do Krakowa)*, „Wiek Oświecenia”, nr 11: 1995 [wyd. 1996].

- *Tempo Voltaire’a*, „Ogród” 1994, nr 4 [wyd. 1996]; toż [w:] *Szybko i szybciej. Eseje o pośpiechu w kulturze*, pod red. D. Siwickiej, M. Bieńczyka, A. Nawareckiego, Warszawa 1996.
- *O Julianie Ursynie Niemcewiczu*. Wstęp do: J.U. Niemcewicz, *Powrót pośta*, w serii: „Lektura szkolna”, Katowice 1996.

Salmonowicz Stanisław

- *Das ALR in Westpreussen*, [w:] *Das Preussische Allgemeine Landrecht. Politische, rechtliche und soziale Wechsel- und Fortwirkungen*, Hrsg. J. Wolff, Heidelberg 1996.
- *Gotfryd Lengnich (1689-1774)*, [w:] „... nie będzie nigdy Niemiec Polakowi bratem”? *Z dziejów niemiecko-polskich związków kulturalnych*, pod red. M. Zybury, Wrocław 1996.
- *Fryderyk II Wielki*, [w:] *Polacy i Niemcy. 100 kluczowych pojęć*, opr. E. Kobylińska, A. Lawaty, R. Stephan, Warszawa 1996.
- *Kultura Prus Królewskich (XVI – XVIII w.)*, [w:] *Pamiętnik XV Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich*, t. 1, cz. 2. pod red. J. Staszewskiego.
- *Z dziejów kolegium jezuickiego w Toruniu w latach 1660-1772*, [w:] *Śladami przeszłości i czasów współczesnych*, pod red. K. Puchowskiego i J. Żerki, Gdańsk 1996.
- *Cesare Beccaria und die Strafrechtsreform in Polen im 18. Jahrhundert*, „Comparative Law Review”, vol.6, 1996.
- *Observations sur les recherches concernant le droit roma in en Pologne du XVIIIe siècle (1697-1815)*, [w:] *Le Droit Romain et le monde contempoorain. Mélanges à la mémoire de Henryk Kupiszewski*, Varsovie 1996.
- *Cesare Beccaria (1738-1794). Sylwetka i dzieło*, „Analecta. Studia i Materiały z Dziejów Nauki”, IV: 1995, z. 2 [wyd. 1996].
- *O narodzinach Prus Zachodnich (1772-1806)*, „Przegląd Historyczny”, t. 86: 1995, z. 2.
- *Das Thorner protestantische Gymnasium Academicum 1568-1793*, „Beitrage zur Geschichte Westpreussen”, Bd 14: 1995.

Senkowska-Gluck Monika

- *Treści społeczne w kazaniach z okresu Księstwa Warszawskiego*, [w:] *Historia – idee – polityka. Księga dedykowana Profesorowi Janowi Baszkiewiczowi*, red. F. Ryszka i in., Warszawa 1995 [wyd. 1996].
- *Tożsamość europejska a mit przedmurza w Księstwie Warszawskim*, [w:] *Parlament – prawo – ludzie. Studia ofiarowane Profesorowi Juliuszowi Bardachowi w sześćdziesięciolecie pracy twórczej*, pod red. S. Russockiego i in., Warszawa 1996.

– *La Diète du Duché de Varsovie: les traditions parlementaires polonaises face au défi napoléonien*, [w:] *Contributi alla storia parlamentare europea, Atti del 43-o Congresso ICHRPI a cura di Maria Sofia Corciulo*, Camerino 1996.

– *Le mythe de la Pologne comme rempart de l'Europe contre l'Orient*, [w:] *L'identité culturelle, laboratoire de la conscience européenne. Actes du colloque organisé par le laboratoire: Littérature et Histoire des pays de langues européennes de l'Université de Franche-Comté à Besançon*, Besançon 1996.

Skrzypek Marian

– *Comment l'homme s'éternise-t-il? Le Pour et le contre de Diderot et l'Histoire des deux Indes*, „Studies on Voltaire and the Eighteenth Century” 1996, t. 33.

Stasiewicz Krystyna

– *Kicz i artyzm. Dwa oblicza poetyckie Elżbiety Drużbackiej*, [w:] *Między barokiem a Oświeceniem. Nowe spojrzenie na czasy saskie*, pod red. K. Stasiewicz i S. Achremczyka, Olsztyn 1996.

– *Stosunek Krasickiego do sarmatyzmu*, „Komunikaty Mazursko-Warmińskie” 1996, nr 2.

Szczepaniec Józef

– „*Głos za włościanami*” z czasów powstania 1794 r., „Wiek Oświecenia”, t. 11, Warszawa 1995 [wyd. 1996].

– *Warszawskie drukarnie mieszczańskie w dobie Oświecenia*, [w:] *Sesje Varsavianistyczne*, zeszyt 3: *Warszawscy drukarze – wydawcy – księgarze*, Warszawa 1995 [wyd. 1996].

Ślusarska Magdalena

– „*Obca przemoc*” i „*domowa zdrada*” w kaznodziejstwie okolicznościowym lat 1792-1796, [w:] „*Bo insza jest rzecz zdradzić, insza dać się złudzić*”. *Problem zdrady w Polsce przełomu XVIII i XIX w.*, pod red. A. Grześkowiak-Krwawicz, Warszawa 1995 [wyd. 1996].

– *Le héros national dans la prédication de circonstance à l'époque de Stanislas Auguste Poniatowski*, [w:] *Figures du héros national*, ed. Z. Naliwajek, I. Zatorska, Varsovie 1996.

– *Między sacrum a profanum. O obrzędowości powstania kościuszkowskiego*, „Wiek Oświecenia”, t. 13, 1995 [wyd. 1996].

Timofiejew Artur

– *Idea wolności w Cypriana Godebskiego refleksji nad historią*, „Annales UMCS”, Sectio FF, vol. 12-13, 1994-1995 (wyd. 1996).

– *Sola Scriptura preromantyka. Klasyczne prawdy czy przesady?* [w:] *Kłamstwo w literaturze*, pod red. Z. Wójcickiej i P. Urbańskiego, Kielce 1996.

Tóth Ferenc

– *Voltaire et un diplomate français d'origine hongroise en Orient*, „Cahiers d'Études Hongroises” 1996.

– *Un militaire érudit en Algérie: le général Esterhazy*, „Revue d'Histoire Maghrébine” 1996.

Wołoszyński Ryszard W.

– *Los escolapios en Piotrków Trybunalski en los tiempos de la Comisión de Educación Nacional*, [w:] „Analecta Calasantiana”, vol. 38, nr 75: Numero extraordinario: *La contribución de los Padres Escolapios a la ciencia y la cultura polacas en los siglos XVII-XIX*, coordinó y dirigió I. Stasiewicz-Jasiukowa, Salamanca 1996.

Wójcicki Jacek

– *W kręgu „Dies irae”: Koźmian – Wężyk – Deotyma*, [w:] *Od Oświecenia do romantyzmu. Księga pamiątkowa poświęcona prof. Piotrowi Żbikowskiemu*, Rzeszów 1996.

Zachmacz Zdzisław M.

– *Wokół „Pieśni na wjazd Kościuszki”*, „Wiek Oświecenia”, t. 11, Warszawa 1995 [wyd. 1996].

Zajewski Władysław

– *Konfederacja barska (Geneza – Cele – Wojna – Bilans)*, „Universitas Gedanensis” 1996, nr 15.

– *W kręgu sporów o zasadniczą przyczynę pierwszego rozbioru Polski*, „Universitas Gedanensis” 1996, nr 15.

– *Stanisława Augusta Poniatowskiego filozofia „mniejszego zła”*, „Universitas Gedanensis” 1996, nr 15.

– *Nieznana broszura Józefa Wybickiego*, „Rocznik Gdański”, t. 56: 1996, z. 1.

– *Misje Wybickiego na Litwie*, „Rocznik Mazurka Dąbrowskiego” 1995/1996, nr 1-2.

– *Wybicki w konfederacji barskiej i insurekcji kościuszkowskiej*, „Pieśń skrzydlata”, r. 6: 1996, nr 4.

Zielińska Zofia

– *Seweryn Rzewuski – pułapki republikanizmu*, [w:] „*Bo insza jest rzecz zdradzić, insza dać się złudzić*”. *Problem zdrady w Polsce przelotom XVIII i XIX w.*, pod red. A. Grześkowiak-Krwawicz, Warszawa 1995 [wyd. 1996].

– *Pytania wokół genezy I rozbioru*, [w:] *Ziemie północne Rzeczypospolitej Polsko-Litewskiej w dobie rozbiorowej 1772-1815*, pod red. M. Biskupa, Warszawa-Toruń 1996.

Żbikowski Piotr

– *Syndrom zdrady w poezjach więziennych Hugona Kołłątaja*, [w:] „*Bo insza jest rzecz zdradzić, insza dać się złudzić*”. *Problem zdrady w Polsce przelotom XVIII i XIX w.*, pod red. A. Grześkowiak-Krwawicz, Warszawa 1995 [wyd. 1996].

– *Kajetan Koźmian, Ludwik Osiński, Euzebiusz Słowacki, Leon Borowski*, [w:] *Pisarze polskiego oświecenia*, t. 3, pod red. Z. Golińskiego i T. Kostkiewiczowej, Warszawa 1996.

– *Przeżywanie Boga i prawowanie się z Bogiem w polskiej poezji porozbiorowej 1793-1805*, „*Resovia sacra. Rocznik Filozoficzno-Teologiczny Diecezji Rzeszowskiej*”, r. 2: 1995, Rzeszów 1996.

– *Początki romantyzmu w Polsce w badaniach historycznoliterackich*, [w:] *Myśl, słowo, milczenie. Wokół zagadnień świadomości literackiej i praktyki twórczej*, pod red. P. Żbikowskiego, Rzeszów 1997.

Prace zbiorowe

– „*Bo insza jest rzecz zdradzić, insza dać się złudzić*”. *Problem zdrady w Polsce przelotom XVIII i XIX w.*, pod red. A. Grześkowiak-Krwawicz, Warszawa 1995 [wyd. 1996].

– *La contribución de los Padres Escolapios a la ciencia y la cultura polacas en los siglos XVII-XIX*, Coordinó y dirigió I. Stasiewicz-Jasiukowa, Salaamanca 1996.

– *Historia – idee – polityka. Księga dedykowana Profesorowi Janowi Baszkiewiczowi*, red. F. Ryszka i in., Warszawa 1995 [wyd. 1996].

– *Historia Torunia*, t. 2, cz. 3: *Między barokiem a Oświeceniem (1660-1793)*, pod red. M. Biskupa, Toruń 1996.

– *Między barokiem a Oświeceniem. Nowe spojrzenie na czasy saskie*, pod red. K. Stasiewicz i S. Achremczyka, Olsztyn 1996.

– *Od Oświecenia do romantyzmu. Księga pamiątkowa poświęcona Profesorowi Piotrowi Żbikowskiemu*, Rzeszów 1996.

- *Oświecenie: kultura i myśl*, pod red. J. Platta, Prace historycznoliterackie, nr 17, Uniwersytet Gdański 1995, [wyd. 1996].
- *Pisarze polskiego oświecenia*, t. 3, pod red. Z. Golińskiego i T. Kostkiewiczowej, Warszawa 1996.
- *Powstanie 1794 roku. Dzieje i tradycja. Studia i szkice w dwusetlecie*, pod red. H. Szwankowskiej, Warszawa 1996.
- *Ziemie północne Rzeczypospolitej Polsko-Litewskiej w dobie rozbiorowej 1772-1815*, pod red. M. Biskupa, Warszawa-Toruń 1996.
- *Zmierzch kultury staropolskiej. Ciągłość i kryzysy (wieki XVII – XIX)*, pod red. U. Augustyniak, A. Karpińskiego, Warszawa 1997.

Wydawnictwa źródłowe

- *Europejskie źródła myśli estetyczno-literackiej polskiego Oświecenia. Antologia wypowiedzi pisarzy francuskich, niemieckojęzycznych i angielskich 1674-1810*, opr. T. Kostkiewiczowa, Z. Goliński, Wydawnictwo Naukowe „Semper”, Warszawa 1997.
- Kant E., *Zum ewigen Frieden – Projekt wieczystego pokoju*, opracowanie edytorskie tłumaczenia polskiego W. Walecki, wstęp H.D. Genscher, T. Mazowiecki, W. Stróżewski, Warszawa, Wydawnictwo PTF, 1995 [wyd. 1996].
- Karpiński F., *Poezje wybrane*, opr. T. Chachulski, BN I 89, Wrocław, Ossolineum, 1997.
- *Książka polska w ogłoszeniach prasowych XVIII wieku. Źródła*, t. 3: „Gazeta Warszawska” 1793-1800. *Aneks 1774-1793*, wyd. S. Grzeszczuk, D. Hombek, pod red. Z. Golińskiego, Kraków, Universitas, 1996.
- *Zagadki Sejmu Czteroletniego*, teksty zebrał E. Rabowicz, komentarze opracowali B. Krakowski, E. Rabowicz, do druku przygotował J. Kowecki, Warszawa, Wydawnictwo Sejmowe, 1996.

PRACE PROWADZONE PRZEZ CZŁONKÓW TOWARZYSTWA

Prace indywidualne

Aleksandrowicz Alina

- Izabela Czartoryska. Literatura i natura.
- Twórczość Marii Wirtemberskiej.
- Ogrody Sybilli. Z problemów kultury i literatury preromantycznej.

Aleksandrowska Elżbieta

- Monografia bibliograficzna „Monitora” 1765-1785.
- Edycja publicystyki monitorowej I. Krasickiego.

Bardach Juliusz

- Konstytucja 3 Maja a Zaręczenie Wzajemne Obojga Narodów 1791 roku.

Bednarska-Ruszajowa Krystyna

- Książka w procesie komunikacji społecznej w Polsce w okresie Oświecenia – monografia.

Bratuń Marek

- Michała Jerzego Wandalina Mniszcha literacko-edukacyjne podróże po Europie Zachodniej w latach 1762-1768.

Butterwick Richard J.

- Związki polskiego katolicyzmu z Oświeceniem.
- Znaczenie słowa „oświecenie” w XVIII i na początku XIX wieku.

Bystydzieńska Grażyna

- Twórczość Lawrence’a Sterne’a.
- Opis w poezji i prozie XVIII wieku.

Chachulski Tomasz

- Franciszek Karpiński – Dzieła, edycja źródłowa wszystkich utworów Karpińskiego z wyjątkiem pamiętnika.
- Centrum i peryferie. Prowincja w kulturze literackiej polskiego Oświecenia.
- Analiza utworów Franciszka Karpińskiego.
- Szkice o Franciszku Karpińskim.

Cieński Andrzej

- Historia pamiętników i autobiografii w Polsce.
- Książka i biblioteka w „Monachomachii”.

Cieński Marcin

- Sposoby przedstawiania i kreowania pejzażu w literaturze polskiej okresu 1750-1820/1825.
- studia dotyczące literackich kontaktów polsko-niemieckich w XVIII wieku.
- powieść francuska i niemiecka drugiej połowy XVIII wieku.

Cieszyńska Beata

- Okna duszy. Poezja pierwszej połowy XVIII wieku w kręgu pięciu zmysłów.
- Zagadnienia rokoka literackiego.

Czajkowski Krzysztof

- Od oświecenia ku romantyzmowi, czyli od przeszłości w kulturze do przeszłości w historii.

Czeppe Maria

- Jerzy August Mniszech i jego kamaryla. Próba kształtowania obozu politycznego.

Czwornóg-Jadczak Barbara

- Turnieje poetyckie epoki Księstwa Warszawskiego.

Dmitruk Krzysztof

- „Godziny szczęśliwe” o pisarstwie Józefa Wybickiego.
- Kultura literacka wczesnego oświecenia.

Doktór Roman

- Polska elegia oświeceniowa. Dzieje i model gatunku 1740-1822.

Dygdała Jerzy

- Dzieje bezkrólewia 1733 roku. Polska w układzie sił europejskich.
- Lustracja województw Prus Królewskich 1765, t. I: Województwo pomorskie – wydawnictwo źródłowe.
- Drobniejsze studia nad historią społeczną i polityczną mieszczaństwa Prus Królewskich w dobie oświecenia.

Friedrich Karen

– The Other Prussia – Poland, Prussia and Liberty 1454-1772 – monografia, głównie dotycząca wieku XVII i XVIII.

– Rozwój miast pruskich 1720-1815.

Goliński Zbigniew

– Ignacy Krasicki – edycja krytyczna pism literackich (poezja i proza).

– Kalendarz życia i twórczości Ignacego Krasickiego.

Górska Magdalena

– Wyobrażenia Polski w sztuce i literaturze XVIII w. Emblematyka w dekoracji okazjonalnej i stałej.

Grochulska Barbara

– Mała encyklopedia napoleońska.

Grześkowiak-Krwawicz Anna

– Publicystyka polityczna Sejmu Czteroletniego.

– Koncepcje wolności w piśmiennictwie czasów stanisławowskich.

Hamanowa Monika

– Badania mentalności w dobie Księstwa Warszawskiego.

Hombek Danuta

– Problematyka bibliologiczna na łamach czasopism Tadeusza Podleckiego.

– Nad bibliografią Tadeusza Podleckiego – w kręgu domniemań i hipotez.

– Informacje o prospektach wydawniczych w „Gazecie Warszawskiej” z lat 1774-1800.

– Niezrealizowane inicjatywy prasowe XVIII wieku w Polsce.

Juzoń Ewa

– Recepcja antyku w „Monitorze” stanisławowskim – dokumentacja analiza zagadnienia.

Kaczyński Paweł

– Proza Tomasza Kajetana Węgierskiego.

Kadulska Irena

- Teatr jezuicki XVIII i XIX wieku w Polsce (antologia dramatów).
- Połock i Akademia Połocka jako ośrodek kultury na przełomie XVIII i XIX stulecia.

Kaliszewski Wojciech

- Literatura okolicznościowa ostatniego bezkrólewia 1763-1764.

Kądziela Łukasz

- Misja Karla Btihlera przy generalności konfederacji targowickiej.
- Studia z dziejów konfederacji targowickiej w Koronie.
- Komentarz historyczny do krytycznej kompletnej edycji Memoires Stanisława Augusta.

Klimowicz Mieczysław

- Polsko-niemieckie pogranicza literackie w XVIII wieku. Problemy uczestnictwa w dwu kulturach – książka.

Kostkiewiczowa Teresa

- Studia o Ignacym Krasickim.
- Oświecenie polskie w kontekście porównawczym – uniwersalność i swoistość.

Kowalewska Danuta

- Twórczość Stanisława Doliwy Starzyńskiego.

Kriegseisen Wojciech

- Ewangelicy w Rzeczypospolitej za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego (1763-1796).
- Zmierzch Rzeczypospolitej szlacheckiej w XVIII w. w oczach Zachodu. Stereotypy, poglądy, oceny.

Kufel Sławomir

- „Ziemiaństwo polskie” Kajetana Koźmiana. Zarys monograficzny.

Libera Zdzisław

- edycja krytyczna „Uwag” Ignacego Krasickiego.

– edycja dramatu Adama Naruszewicza „Gwido hrabia Blezu”.

Libiszowska Zofia

– Ludwik XV – biografia.

Lityński Adam

– Szkoła humanitarna prawa karnego w Polsce na tle europejskim.

Łossowska Irena

– Polska powieść oświeceniowa. W kręgu tradycji i nowoczesności – książka.

Łukaszewicz Justyna

– Carlo Goldoni w polskim oświeceniu.

Maćkowiak Krzysztof

– Studium z dziejów świadomości leksykalno-stylistycznej ludzi polskiego oświecenia.

Maksimowicz Krystyna

– Okolicznościowo-polityczna poezja czasu Sejmu Czteroletniego (edycja i opracowanie).

Matuszewska Przemysława

– Proza lat 1760- 1820.

– Wolter w polskim oświeceniu.

Mazurkowa Bożena

– Literacka i edytorska oprawa druków drugiej połowy XVIII wieku.

– Literatura okolicznościowa pierwszej połowy XVIII wieku (głównie kręgu rodzinnego).

– Antologia wierszy i listów dedykacyjnych z okresu oświecenia.

Migoń Anna

– Historia książki doby oświecenia, ze szczególnym uwzględnieniem historii książki na Śląsku.

Nalepa Marek

– Bibliografia tekstów literackich będących reakcją na rozbiór (z lat 1793-1807).

- Milczenie poetów stanisławowskich.
- Tematyka milczenia i topos rozstania z lutnią w literaturze po 1795 roku.

Namowicz Tadeusz

- Tłumaczenie na język polski wybranych pism Johanna Georga Hamanna (1730-1788).
- Problem der Rezeption Hamanns in Polen und der Übersetzung seiner Schriften ins Polnische.
- Der Genius loci und die literarische Kultur der Zeit. Zur Geschichte der Literatur in Königsberg im 18. Jahrhundert.
- edycja źródłowa (antologia) oświecenie i romantyzm. Geneza autorefleksji o nowoczesnych Niemczech.

Norkowska Aleksandra

- Wizerunki władcy. Stanisław August Poniatowski w poezji okolicznościowej 1764-1795.

Pokrzywniak Józef Tomasz

- edycja krytyczna komedii Ignacego Krasickiego.
- Adam Mickiewicz o pisarzach polskiego oświecenia.
- Józef Wybicki – Polak z rzymskich senatorów.
- Franciszek Karpiński – poeta samotny.
- Sentymentalny patriotyzm Franciszka Karpińskiego.

Ptaszyk Marian

- Księgarskie prace Samuela Bogumiła Lindego.

Puchowski Kazimierz

- Edukacja historyczna w kolegiach jezuickich dawnej Rzeczypospolitej (1565-1773).
- Kolegia szlacheckie Rzeczypospolitej XVIII wieku. Z dziejów kształcenia elit politycznych.

Pusz Wiesław

- Okazjonalna poezja polityczna doby Królestwa Kongresowego.
- Listy z wierszami i wiersze Józefa Mieraszewskiego – edycja źródłowa.

Rejman Zofia

- Polemika J. Śniadeckiego z M. Mochnackim.

Roćko Agata

- Polskie pamiętniki osiemnastowieczne dotyczące Syberii.

Rozzak Stanisław

- Podróże Rzewuskich w czasach saskich – nieznane rękopisy z pierwszej połowy XVIII wieku.
- Rola rękopisu w kulturze Rzeczypospolitej XVIII wieku.
- Załuscy i Sapiehowie – uwagi o mecenacie kulturalnym i naukowym w Rzeczypospolitej w XVIII wieku.

Rutkowska Maria

- Edycja krytyczna pamiętników Józefa Kazimierza Korwin Kossakowskiego.

Ryba Janusz

- Maskarady oświeconych.

Rzadzowska Ewa

- Un auteur polonais méconnu séduit par la France du XVIIIe siècle.

Salmonowicz Stanisław

- Dzieje Oświecenia na Pomorzu i w Toruniu.
- Dzieje reformy prawa karnego w XVIII w. w Europie i w Polsce.
- Epoka Fryderyka Wielkiego w Prusach.
- Zjawisko oświeconego absolutyzmu w Europie.

Sinko Zofia

- Antologia poezji A. Pope'a w tłumaczeniu Ludwika Kamińskiego – Polskie przekłady utworu A. Pope'a: Heloisa to Abelard.

Stasiewicz Krystyna

- Życie i twórczość Elżbiety Drużbackiej w kontekście środowisk z którymi była związana.
- Przygotowanie do wydania nieznanych i niepublikowanych utworów Drużbackiej.

Szczepaniec Józef

- Józef Mejer – na Litwie i w Warszawie 1786-1794.
- Bibliografia publikacji powstania kościuszkowskiego.

Ślusarska Magdalena

- Oświecenie wileńskie. Z problemów kultury literackiej w dobie stanisławowskiej.
- Kościół – dwór – wieś. Granice i pogranicza kultur w Wielkim Księstwie Litewskim w drugiej połowie XVIII wieku.

Timofiejew Artur

- Twórczość literacka Cypriana Godebskiego.
- Piotr Kochanowski jako poeta „wzorowy”. Miejsce staropolskiego tłumacza w poglądach teoretyków późnego klasycyzmu.

Tóth Ferenc

- *Diplomates hongrois et d'origine hongroise au service de la France au XVIIIe siècle sur le territoire de l'Empire ottoman.*

Walecki Wacław

- *Studia nad Historią Ignacego Krasickiego*
- Obecność mitu prastowiańskiego w kulturze polskiej (zwłaszcza staropolskiej i oświeceniowej) – praca w zespole polsko-austriackim.

Wichrowska Elżbieta

- *Kantorbery Tymowski życie i twórczość.*
- *Listy Kantorberego Tymowskiego – edycja tekstów.*

Wolska Barbara

- antologia wierszy politycznych z czasów pierwszego rozbioru i sejmu delegacyjnego.
- edycja krytyczna wyboru wierszy Adama Naruszewicza.

Wołodkiewicz Witold

- *Stosunek do prawa rzymskiego we Francji w XVIII wieku.*

Wołoszyński Ryszard W.

– Nauczyciele polscy w XVIII wieku – ludzie i problemy.

Wójcicki Jacek

- Staropolskie przekłady Horacego – edycja i omówienie wybranych tekstów.
- Recepcja poezji łacińskiej w Polsce.

Zachmacz Zdzisław M.

- Poezja polityczna lat 1792-1795.
- Twórczość Józefa Bielawskiego oraz wiersze uczestników bielawskiady.

Zakrzewski Andrzej J.

- Stanisław Leszczyński – pisarz i filozof europejskiego oświecenia.
- Edycja przekładów dzieł Stanisława Leszczyńskiego (publikowanych i niepublikowanych w XVIII w.).

Zatorska Izabella

- Świadczenia podróży Polaków do Francji w XVIII i na początku XIX wieku.
- Twórczość Marivaux oraz teatr francuski XVIII wieku.
- Le discours utopique dans la littérature française XVIe - XVIIIe siècles.

Zielińska Zofia

- Stosunki polsko-rosyjskie w czasach Stanisława Augusta.
- Indeks osobowy do VII tomu Volumina legum.

Zieliński Marek G.

- Cudzoziemcy w życiu Rzeczypospolitej Obojga Narodów doby stanisławowskiej (1764-1795).

Żbikowski Piotr

- Poezja porozbiorowa lat 1793-1807.
- Teksty krytyczno-literackie w czasopiśmie warszawskich lat 1815-1830 (kwerenda źródłowa).

Prace zbiorowe

- Filozofia i myśl społeczna w latach 1700-1830, kier. M. Skrzypek, tom w serii 700 lat myśli polskiej.
- Edycja korespondencji Załuskich 1737-1747 – grant KBN kier. Jacek Staszewski.
- Książka polska w ogłoszeniach prasowych XVIII w. Źródła, t. 4: Od „Kuriera Polskiego” do „Wiadomości Warszawskich” 1773 – opracowanie Stanisław Grzeszczuk i Danuta Hombek.
- Opisy bibliotek w polskich utworach literackich – Grant KBN, kier. K. Bednarska- Ruszajowa
- Polsko-niemieckie powiązania przygraniczne w dobie wczesnonowożytnej (XVI - XVIII w.) – kier. Kazimierz Bartkiewicz.

Konferencje 1996

- Z warsztatów badaczy Oświecenia – luty 1996 Wrocław, organizatorzy: Pracownia Literatury Oświecenia IBL PAN i Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Konfederacja barska 1768-1772 – luty 1996 Gdańsk, organizator: Gdański Instytut Teologiczny.
- Różnorodność wyznaniowa a kształtowanie więzi społecznych na pograniczu śląsko-wielkopolsko-brandenburskim w okresie wczesnonowożytnym (XVI – XVIII wiek) – czerwiec 1996 Zielona Góra, organizator: Instytut Historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. T. Kotarbińskiego.
- Sesja poświęcona dwusetnej rocznicy śmierci Adama Naruszewicza – październik 1996 Warszawa.
- Geografia kultury literackiej polskiego Oświecenia – październik 1996 Warszawa, organizator: Pracownia Literatury Oświecenia IBL PAN.
- Oświecenie na Śląsku, II – październik 1996 Karpacz.
- Kultura artystyczna Ziemi Wschodnich Rzeczypospolitej w okresie nowożytnym – październik 1996 Kraków.
- Pisarki epok dawnych – listopad 1996 Olsztyn, organizatorzy: Zakład Literatury Dawnej WSP w Bydgoszczy i Zakład Literatury Staropolskiej i Oświecenia WSP w Olsztynie.
- Wychowanie a polityka. Tradycje i współczesność – listopad 1996 Toruń, organizator: Zakład Historii Wychowania i Myśli Społecznej UMK.

Konferencje planowane

- Wyobrażenia epok dawnych: obrazy – tematy – idee 21-23 kwietnia 1997 Bydgoszcz, organizator: Zakład Literatury Epok Dawnych WSP w Bydgoszczy oraz Zakład Literatury Staropolskiej i Oświecenia UMK.
- Adam Naruszewicz i historiografia Oświecenia, 19-20 czerwca Zielona Góra, organizator: Instytut Historii WSP im. T. Kotarbińskiego w Zielonej Górze.
- Świat dawnej książki – druga połowa 1997 Bydgoszcz, organizator: Zakład Literatury Dawnej i Katedra Bibliotekoznawstwa WSP w Bydgoszczy.
- Konferencja z okazji trzechsetnej rocznicy elekcji i koronacji Augusta II na króla Polski, 15-17 września 1997 Kraków, organizator: Instytut Historii UJ.
- Polska-Saksonia w dobie unii (1697-1763). Próba nowego spojrzenia, 18-19 września, Zielona Góra, organizator: Instytut Historii WSP im. T. Kotarbińskiego w Zielonej Górze.
- Droga baroku, wrzesień (?) 1997, organizator: Uniwersytet Wileński.
- Kazimierz Pułaski w literaturze i świadomości narodowej (w 250-lecie śmierci), Warka 8-11 października 1997.
- Adam Naruszewicz – interpretacje, Warszawa wrzesień lub październik 1997, organizator: Pracownia Literatury Oświecenia IBL PAN.
- Biblioteka Załuskich i jej twórcy – sesja naukowa z okazji 250-lecia założenia Biblioteki Załuskich, Warszawa jesień 1997, organizator: Biblioteka Narodowa.
- Między Oświeceniem a Romantyzmem. O literaturze polskiej lat 1793-1822 – Rzeszów wiosna 1998.

13 października 1997 odbędzie się Walne Zebranie Towarzystwa.